

Megjelenik
minden vasárnap.
Előfizetési ár:
helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 4 ft. 40 kr.
Félévre . . . 2 ft. 20 kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 10 kr.
Vidékre postán küldve
Egész évre . . . 4 ft. 80 kr.
Félévre . . . 2 ft. 40 kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 20 kr.

Mindennemű kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetés- és beiktatás díj

a 30 kr. bélyegilletékek kivételével:
a négyszer hasábzott petit sor helye 5 kr.

Nyiltéri közlemények beiktatása a hirdetések díja szerint számítottatik.

Mindennemű díjak a lap tulajdonos és kiadóhoz dunszor, 83. sz. saját házához érkezőek.

KOMÁROM.

Társadalmi, gazd., vegyes tartalmú helyi s vidéki érdekű közlöny.

Komárom. 1875. február 25-én.

Főispáni székfoglalás.

Szokatlan esemény mai napság: a főispán úr ő méltósága ősi szokásunkhoz híven „Veni sancte”-vel kezdette meg magas hivatalát; fogadja érte minden igaz magyarnak őszinte köszönését!

Főispán úr ő méltósága megadta istennek azt, a mi az istené; a mi anynyival örvedetesebb, mert csakis az ilyen ember szokta megadni ember-társának is, — a mi az emberé!

Egy szebb kornak, egy vallásosabb irányú jövőnek reménysugara villan föl előttünk, midőn a főispánt az oltár esengetyűjének hangjára térdre borulni láttuk! és elgondoltuk, ha senki sem feledkezne meg — a maga hatáskörében — isten, király és haza iránt való köteleimről, akkor talán közös édes anyánknak, a vesztének indult magyar hazának, nem kellene ugy rettegnie a jövőtől; akkor talán nagyobb bizalommal tekinthetnénk a jövőbe.

Isten, király és haza, csak e három talizmán birtokában leszünk igazi hazafiakká, — e nélkül soha!

Isten, király és haza: csak akkor, ha e háromnak érzete lengi át lelkünket, szívünket és egész valónkat, leszünk képesek dacolni viharral, merészen és bátran szembeszállni vésszel; mert erőt fog önteni belénk a remény, ha minden elhagyott, isten fog segíteni bennünket. — de e nélkül soha!

Isten, király, haza, ez legyen minden magyarnak sóhaja, ha elszenderül; azt nem szabad számításán kívül hagyni, különösen napjainkban, — de soha!

Hagyd el e három mellől egyiket, léssz, mint a bémult vitéz, ki a trombitaszóra löra akar ugrani, de nincs lába. — kardot szeretne forgatni, de nincs keze!

Hazát király nélkül még képzelni tudnánk, amiből minálunk, adott viszonyaink szerint erről gondolkodni döröcség, — de hazát, boldogot, — isten nélkül képzelni nem tudunk soha és soha!

Hazáért lelkesülni, áldozni, és ha kell, vérünket ontani — isten nélkül hiú ábránd! azért tehát isten, király és haza legyen jelszavunk most és mindig.

A szent Andrásról nevezett plébánia-templomban ünnepélyesen végebe ment „Veni sancte” után, hol nagyjórészt a kath. tisztviselők és bizottmányi tagok vettek részt, a kitűzött d. e. 10 órakor megkezdett a megyei rendkívüli közgyűlés. Az alispán ezt megnyitván, a régi szokás-hoz képest, indítványozta, hogy a főispán küldöttségileg meghívassék. Mely indítvány folytán, Pázmány Lajos, volt megyei alispán elnöke alatt, Konkoly Balázs, Fittler Gyula, Baranyay Gáspár, Thaly Szigmond bizottmányi tagok, és Perzel László tatai jár. szolgabíró megszertettek a főispánhoz, őt a közgyűlési nagy teremben szíves megjelenésre felkérndők. Mire a főispán úr megjelenvén, „Éljen!” kiáltásokkal fogadtattott, és székét elfoglalta. Ő méltósága hangos, érthető és bátor szavakban adott

kifejezést annak, hogy ő cs. k. és ap. Felsege parancsának hódolva, az alkotmány kívánalmához képest, Komárommegye főispáni székét elfoglalni szerenesés, azon reményben, hogy valamint ő, úgy mint eddigi hivataloskodása alatt (mint Fehérmegye jegyzője, főbírája és alispánja), a törvényt jelen új állásban is mindenkor tisztelni és hűn végrehajtani fogja: ép úgy elvárja a közönségtől, hogy őt ebbeli feladatában melegen istápolni fogja. Megemlékezett a megye volt és elhunyt főispánja, — Nádasdy Lipót grófról, ki dicsően kormányozta a megyét, és közte s a megye közt viszályok fel nem merültek. Végre kijelenté, hogy annak biztosítékául, hogy ígéretét megtartandja, az előirt. esküt a megye közönségének színe előtt letenni kész. Mely esküt Kun Miklós főjegyző után elmondván, ünnepélyesen kijelentette, hogy a megye kormányát tetteg átvette. Mire aztán Bathó Bálint alispán a valóságos főispánt üdvözölvén, sikerült beszédjében kiemelte, hogy valamint az elhunyt főispán székét folytonosan dicsően övezte körül, azon őszhangzásnál fogva, mely közte és a megye közönsége közt szakadatlanul fenállt: úgy hiszi és reményli, a törvényt és alkotmányos jogokat szintén tisztelni tudó és akaró megye közönsége és érdeműs főispánja között, az általa hangoztatott irány tekintetében nem fognak semmi differenciák előállni s a főispán a megye részéről mindenkor megfelelő istápolásban részesülend minden tekintetben. Végre a megyei tisztikar és bizottmány nevében őt üdvözölvén, az egész megyét pártfogásába és hűles vezetésébe ajánlotta.

Felolvastattott aztán azon megyei iparosok névsora, kik az 1873. bécsi világiállításon érmelet, vagy dicsőítő okleveleket nyertek. Ezek közt vannak *Milkorics Zsigmond*, szent-mihályi földbirtokos és országgy. képviselő (gyapjúért), *André Rudolf*, kishéri kinestári uradalmi igazgató, továbbá az *écsi uradalom felügyelője* (gyapjúért), a *klosterneburgi uradalom* (uzsanyi boráért), *Adrián János* (csutorájáért), *Spitzer Sebestyén*, *Pozman Herman*, *Melschmid János* tatai iparosok, és *Balicska János*.

Fittler Gyula t. ügyész és bizottsági tag *Jókai Mór* születésének 50-dik évfordulója alkalmából az ünnepeltnek levélbeni üdvözlését indítványozván, az indítvány nagy tetszéssel fogadtattott s az üdvözlő irat szerkesztésével az alispán és jegyzői hivatalok megbízattak.

Végre elfogadtattott *Ramszauer* tatai-járási közgyűm lemondása, felkértyvén mindazonáltal, hogy hivatalát a legközelebbi tisztválasztási közgyűlésig viselje.

Mire aztán a főispán a gyűlést befejezettnek nyilvánítván, az hangos éljen-ek közt eloszlott.

Főispán úr ő méltósága 11 órakor sz. k. Komáromváros gyűlésházához elment, hol a közgyűlési tagok, nagyszámú hallgató-közönség és a megye első tisztviselői közül is többen jelen lévén, *Palay Kornél* polgármester indítványá folytán kinevezett küldöttség, névszerűnt Nagyasvári Sándor, Foghtyú Dénes, Kiss Pál, Terty József és Molnár Károly meghívására, főispán úr ő méltósága is megjelent a közgyűlési teremben, hol székét hangos éljen-ek közt elfoglalván, tetszéssel találkozott beszédében megemléké, hogy hasonló hivatalt Sz.-Fehérvár és Pécs városoknál már

A „KOMÁROM” tárczája.

Egy házasság története.

Elbeszélés.

Montépin Xavier „Egy kalandor vallomása” című regényéből.
(Folytatás.)

„Őn már távozik, marquis úr?” kérde az öreg szolgálja.

„Igen . . . Mi haszonra is lennék tovább?”

„Csak úgy vélekedtem, hogy kellemes leend marquis úrnak, veszélyen kívül látni, kit saját élete kockáztatásával megmentett.”

„Őn téved; Chaumont kisasszonynak ápolásonra nincs szüksége; jó kezekben van az önéi közt. Jó napot!”

Ezzel a nyeregbe vetette magát.

E szokatlan viselet felvilágosítást igényel s ez igen egyszerű, mert ezredik ismétléséről van szó a Montaguek és Capulet-ek halhatatlan kronikáinak. A Latour du Pic hercegek és Chaumont grófok, kik hatalom és tekintélyben egymással vetélykéltek, évszázadok óta ellenségek voltak, és gyűlöletük párbajok, nórágadások, sőt, a mint mondják, pár gyilkosságban is táplálékot nyert.

A marquis, ki e hagyományos gyűlölethez szokott volt első ifjúsága óta, nem tudott bizonyos viszályosító érzést elfojtani, a mint magát egyszerre a gyűlölt család örökösével szemben találta. Nem gondolt rá, hogy ezen örököső egy tizenöt éves hájos gyermek, kinek legkisebb része sinés azon igaztalan ságokban, melyeket a Latour-ok a Chaumont-oknak tulajdonítanak.

Mindamellett nem távozott el.

Azon pillanathban, midőn lábát a kapuba tette, és magát a nyeregbe akarta vetni, Chaumont kisasszony magához jött és egy mély sóhajjal felveté szeméit.

A marquis megfordult.

Bertha arczát lángpir futa el, es fel akart állni, de még erőtlén volt és megint visszahanyatlott.

Latour úr magát hatalmasan érezte vonzatni, elereszté lova kantarát, és újból az ifjú lánykához lépett.

„Mi történt?” kérde Berta reszkető hangon az öreg szolgát; „mi történt, és miért fekszem én gyengén és halálra kimertlén itt a fűben?”

„Kedves kisasszony,” válaszola az öreg ember, „Griseldis, az ön lova, megbokrosodott, midőn előtte egy szarvas elugrott, és őnt elragadta s mi nem követhettük. Ön megjött és leesett volna, ha a mar-

quis úr itt a Griseldist el nem kapja és fel nem tartóztatja.”

„Igen,” viszonzá igéző mosolylyal Bertha, „mindinkább visszatér emlékeztem.” és egy kíváncsi és hálás pillantást vetett Latour du Pic urra, mi-alatt újból szemérmes pir színezte arczát.

Azután a marquisnak kezét nyújtotta és mondá: „Szívemből köszönetet mondok önnek. Szegény atyám sokat sírt volna halálomon.”

A marquis egy másodpercig habozott, mielőtt a neki nyújtott kecses kezét megfogta, de megint nem tudott ellenállani. Megragadta a kezét s oly élénken vezeté ajkaihoz, hogy az ifjú hölgy aggodalmasan kivonta.

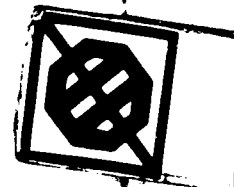
Keltekző szövelem.

A marquis egy lépést hátrált, és mozdulatlanul állott az oly szép, tiszta gyermek előtt, kinek tekintete benső hálával nyugodott rajta. Chaumont kisasszony bár még kissé halavány volt, de ifjúságának virága már keresztültört, s a mosoly visszatért ajkaira.

„Uram . . .” mondá, de megakadt.

„Mit kíván tőlem?” kérde a marquis oly hangon, mely nyugodt akart lenni, de a szívdobogást elárulá.

„Uram,” kezdé ismét Bertha, miközben újból kezét nyújtá, „Őn életemet mentette meg.” (Folyt. köv.)

több, mint két év óta viselvén, a városi ügyekről tapasztalatokat gyűjteni alkalmam volt; épen azért azt hiszi, hogy nem fog nehézségekkel találkozni. Azon körülmény pedig, hogy a törvénynek általa helyeselt intézkedése folytán ő egyszersmind Komárommegyének is főispánja, a városnak sem önkormányzati jogán, sem egyéb viszonyain csorbát nem ejtethet; sőt ellenkezőleg úgy van meggyőződve, s a város közönsége tapasztalni fogja, hogy a megyét és várost illető közös, és egyéb azokhoz hasonló érdekek hatásos keresztülvitelének eredményével találkozandik. Reményli tehát, hogy istápolásra számíthat, kijelentvén, hogy biztosításul annak, miként a törvényt tisztelni és végrehajtani, pártkülönbség nélkül az igazságot mindenki irányában kiszolgáltatni és senki jogait sérteni nem fogja, az esküt letenni kész. Mire azután Nagy Vilmos főjegyző előmondása után a szokásos főispáni esküt letette, és sz. k. Komáromváros kormányzatát átvették kijelentette. Ezek után a polgármester a város tiszti-kara és közönsége nevében örömmel üdvözölte a már valóságos főispánt, kinek méltányossággerzetből kifolyó és szívhez szóló előadásában biztosítékát látja annak, hogy a város közönségének nincs oka meggyőződve nem lenni arról, hogy a főispán az általa kifejtett eszméknek megfelelő magatartást tanúsítva, a város boldog jövőnek örvendhetend. Ajánlotta azután a megye és város közt felmerülhető kérdéseknek a főispán úr által történendő bíless és tapintatteljes elintézésére való közrehatását; jóllehet — a megye és város közt fenálló viszonyt tekintve, alig képzelhető érdekösszeütközés, különösen ha magasabb szempontokat veszünk tekintetbe.

Foghtay Dénes bizottmányi tag indítványára Jókai Mórhoz üdvözlő felirat menesztetni határozatott.

Nagyasszari Sándor indítványára a főispán és polgármesternek bezzédek örök emlékül, és mivel — indítványozó szerint — azokban soknak biztosítéka fekszik, jegyzőkönyvbe vétetni határozatott. Végre még néhány miniszteri rendelet felolvastatván, részint jelentéstételre kiadattak, részint a tanácshoz utasítottak. Mire a főispán a közgyűlést zajos eljenzés közt eloszlatta.

Igy a megye és város kíváncsisága, a főispán személyét illetőleg, úgy hisszük, ő méltósága előnyére, kielégített, és most új kíváncsisággal nézünk a jövőnek elébe, mely mind közigazgatási, mind különösen magasabb politikai tekintetből veszi igénybe figyelmünket. Mi részünkről az új főispánnak, ki a megszünt örökös főispánság után első úttörője a korszerűséhoz új főispánságról modern fogalmaknak, és az azokból kifolyó s a régitől eltérő hivatásnak, a megye és város bizottságaival egyetértve, sok szerencsét kívánunk szép, de sokszor rögös pályájához! Legyen meghozva nekünk is az új főispánnal mindaz, mit eddig nélkülöztünk!

Kiáltó szó.

Szegény hazánk évek óta betegségben sínlódik. A nyomor főlesapta tanyáját annak minden részében, az inség vigyorogva tekint be az ablakokon. Benn pedig tán épen azzal foglalkozik a családapa, hogy utolsó hejé miáját az adóhátralék miatt reá rótt árverésre készítse elő. Valóban szomorúak a viszonyok országszerte, sulyosan nehezedik ránk az isten keze, midőn már évek óta nem örvendhetünk kedvező terméseknek, de azért valljuk be őszintén, hogy magunk is nem esekély mérvben vagyunk okai a mostani helyzetnek, mert mindig elbizakodva hazánk áldott földére, mitsem tettünk előkészületül a hét sovány esztendő fogadására. Már pedig rossz elv mindig esupán a jó istenre bízni a maga sorsát; mert igaz van ama közmondásnak: „segíts magadon, és megsegít az isten.” s azért vajmi előbb látná be a magyar nép, hogy a jólét üdvössége nem fekszik egyedül a föld művelésében.

De vajlon mit tegyünk? lesz a nem minden alapot nélkülöző közbevetés. Iparos országgá még soká nem lehetünk, mert gátol ebben mostani iparunk versenyképtelensége szemben a külföldivel, továbbá iparunknak az országban való föllhasználásában (és kapcsolatban ezzel az évenként iparezikkekért kimenő milliók esökkentésében) a közös vámszerződés, mely lehetővé teszi, hogy a messze földön gyártott cikkek nálunk olcsóbbak, mint az itthon gyártottak. Iparunktól egyelőre tehát vajmi keveset várhatunk. De van hátra még egy keresetág, mely kétségtelenül fényesen jövedelmező lehetne hazánk földművelő népének, és mely nagy kivétel által évenként milliókat hozna be országunkba, mik nemesak ellensúlyozhatnák ama temérdek összegeket, melyek most államadóssági kamatok fejében és más név alatt szivatnak ki az országból, hanem még meg is haladhatnák azt. E keresetág pedig az állattenyésztés, mely ugyan eddig is már szép eredményeket bír felmutatni, de mely még igen-igen messze van ama foktól, hogy azon igényeknek megfeleljen, melyek méltán köthetnek hozzája hazánkban. Ha meggondoljuk, mily esekély tökéletes szükséges e keresetág virágzóvételére, csodálkozunk kell a felett, hogy eddig kisebb és nagyobb gazdáink nem méltatták azt kellő figyelemre.

De míg mi, saját fiai a hazának, vakok vagyunk a kínálkozó elonyok megragadására, addig a külföld üzérkedő szellemi fölfedezi azt, mire nekünk már rég kellendett jönnünk, s így Angliában most is találkozott egy consortium, mely ajánkozott a magyar kormányának egy magyarországi marhakiviteléi üzlet megkötésére. E consortium késznek nyilatkozik nagymérvű vásárlásokat állandóan és folytatólagosan tenni, ha másrészt Magyarország eléggé tehetségesnek nyilvánítja magát Londont és több nagy angol várost a naponkénti hásszükséglettel ellátni.

Hogy ily üzlet által mily temérdek összegek folynának Magyarországra, azt azonnal átlátjuk, ha meggondoljuk, hogy London egymaga közel 2000 marhának husát eszi meg naponként.

Huam hát nekünk rendesen nagy a bajunk; mert ha van mit eladnunk, akkor nincs vevő, s midőn megvan ez, akkor hiányzik az áru, s a jelen helyzetben aligha ez utóbbi nem áll, mert most tán képesek sem volnánk megfelelni egy szerződési kötelezettségnek. De igenis iparkodhatunk, hogy ez néhány év múlva legyen lehetségessé, annál inkább iparkodhatunk,

minthogy ezzel önmagunkon közvetve is segítünk, és p. először annyiban, hogy a rossz évek esapásait nem éreznők oly sulyosan; másodsor pedig földjeink nem volnának kitéve ama trágyaszükségnek, melyben jelenleg szenvedünk.

Vajlon mit tegyünk tehát egy nagyszerűen virágzó marhatenyészet teremtésére? Véleményünk ez: Legelőször is az orsz. gazd. egyesület szólítsa föl a vidéki gazd. egyleteket, s ép így a kormány a megyéket ez eszme ápolására, illetőleg vidéki gazd. egyletek alakítására. Ha minden megye bír legalább egy ily egylettel, melynek tagjai ez eszme valóításán dolgoznak, akkor e vidéki egyletek, egy budapesti központi egylet segítségével, könnyen valóíthatnák amaz angol consortium tervét.

Vajha Komárom megye — egyike a legtehetősebbeknek — adna e tekintetben jó példát, s vajha követnék ezt hazánk többi megyéi! B. Gy.

Szebb a mult mint a jelen.

Ámbár a multnak is vannak gyászos hagyományai, de azok megbócsáthatók, mivel az időben még csak az irástudók kormányozták a nemzeteket. A népek pedig azok eszmenemetével hajóztak; azért nem esoda volt, hogy Diogenes lámpával kezében kereste az embert a néptömeg között. — De most, midőn minden ember irástudó, csoda-e, hogy oly sok a lelketlen, mely nem tekinti emberi hivatását, és neki ront a legszen-tebbnek is. Ilyféle lelketlen lehet az is, ki ellenem piszkos tollat vet fel és írt a „Magyar Állam” című hírlap február 10-diki számában „Lári fári” cím alatt, melyben mindent felsorolt, mi a mutatvány-lapban olvasható volt, csak az üres tarisznyát felejtette ki; talán félt a lelketlen, hogy Isten az ő nyakába akasztja piszkos keze irata tartalmáért; ha a esodák korszaka le nem járt volna, kérném Istent, juttassa őt Kain sorsára, hadd kérdehetném meg, mi örögi érdek készítette moeskos irata közéztételére; azt írta, és ez az irat kivonata: hogy lapom ezélja semmi más, mint a . . . állás elnyerése; ha csak ez bánt, lelketlen, lépi fel, vedd kezébe az említett lámpást, és barangold be véle az egész vidéket; tudom, mégsem találsz emberre; a népek pedig ember kell, kinek lelkébe a hon-vágy, szívébe a nemzet-szeretet gyökerezett örökre; te pedig, lelketlen, mindazokban szegény vagy. Talán az gazdag, ki lekenyerézett, és lettél bérence. Azt írtad, hogy a molárnak pénze van, de . . . nincs; ha tudtad, hogy pénze van, mért nem kopogtattál, legalább kikerülted volna piszkos lépésedet; nem féltél volna sem Istentől, sem embertársadtól; de most rettegsz, tudom, még az árnyékdőtől is, és mivel méltatlanul állathoz hasonlítotál, tapadjon annak bőre testedhez, és viseld mindad-dig, míg igaztalan tetted nem lesz bevallva; akkor kérem Istent, legyen tévedésed bocsátva. Hidd el, lelketlen, nem volt az szép tőled; mért felejt-keztél meg emberi méltóságodról, nem ez a hivatása az iradalomnak, hogy azok emberei egymást sárral dobálják, hanem hogy a esekélyszánu erköl-csöt táplálják és virágoztassák. Kérdelek, illő volt-e az emberhez? Nem bizony, barátom, ismerd be, hogy nem lehet minden ember Szokrates, és ha te oly bíless vagy, mért nem lettél lapszerkesztő; hidd el, én előzetőd lettem volna, és soha ellened egy vakaritást sem eszközölttem volna; a kinek pedig bérenceze lettél, az éjen Mathuzalem-ídőt; hadd bánja meg nemtelen tettét; mert a hamis tanúságnál nincs nagyobb bűn, és csak akkor legyen nyugodt, de boldog sohasem!

A gazdászatról is tettél említést, melyben elősoroltad az ipar-eszköz-eket iskola nélkül — méltatlanul; mert a tapasztalat terén többet és jobbat lehet teremteni, mint az iskola mezején. Ha a tavasz gazdag, a nyár so-vány, szegény; nincs aratás. Irti fogok, igenis, a gazdászatról is; várj, légy beketűró, hadd jöjjön a tavasz, akkor, midőn kiszállok majd falusi magányomba, hol is toll-ekémnel forgatom majd fel azon földreget, melyből milliókat fűdözök fel a nemzet részére; ha azt az illetők felka-rolják és életben tartják, mely pedig ez ideig parlagon hevert és dudvát termelt, — de ehez tér es idő kell.

Végre azon ifjura nézve, melynek észtehetsége általad is elismerte-tik, és kit tollam vezetőjéül hoztál fel, sines igazad; olvasd kézirataimat, ki sugallta tollamba, az, ki az igazat tudja; te pedig hüzd vissza szava-dat, és többé ne bántalmazd azt, kit oly rútul ostoroztál multjáért, azon multjáért, melyben akkor szolgálta a nemzetet, midőn másoknak nem tet-szett; kérdelek: mikor lehet a hajót könnyebben vezérelni, viharban-e, vagy szélesendben? Ha azon szolgáltatjáért elítelted, úgy itéld el csaknem az egészét, mely ma szerepel. Mondá Jézus: „Az dobjon reám követ, ki nem bűnös;” egy kő sem dobatott. Azt hiszem, te vagy legnagyobb bű-nös, mert hamis tanu vagy. Mit hozzak még fel, hogy kijozanodjál örült mámorodból? Olvass Diogenes ember rugását, s elégedjél meg!

Hirek.

Lapunk 2-ik számában közölt képtalány értelme: „Nagy emberek emléket díessugarakkal korukra fentartja a történelem.” Helyesen meg-fejejték: Batiszt Ferenczné, Bittera Etel., Bognár Róza, Lina és Lenke, ifj. Buday Lászlóné, Csepely Antal, Dobronyi János, Gindl Emma, Grünfeld Gabriella, Keckés Janka, Keszler Rezső, özv. Kulicska Jánosné, id. Markovits István, Mohár József, Nagy Mariska, Rindauer Riza, Rumpler Ferenczné, özv. Rumpler Odonné, Russay József, Schu-berth Ferencz, Szekulits Imre, Steiner Jenke, Stelcer Józsa, Smetana Hermína, Szórad Béla. Kik közül a kitűzött nyeresémet, kisorsolás ut-ján, Nagy Mariska k. a. nyerte meg, és részére utnak indítottuk.

Zárszámadások. Beküldettek hozzánk az alábbi pénzintézetek üz-leti kimutatásai a mult évről. Törszüké miatt csak a főösszegekben közöl-hetjük. Az első komáromi takarékpénztár kezelé eredményének kimu-tatása szerint, a bevétel és kiadás főösszege kitett 4415034 ft. 36 krt., vagyon-mérleg kimutatásának „vagyon” és „teher” rovatai főszlete pe-

dig 1809853 ft. 49 krt mutat ki. — *A Komárom-vidéki lakareképzés* kimutatásában a mérlegszámla „vagyon” és „teher” rovataiban 298601 ft. 30 kr.; a nyereség- és veszteség-számla „tartozik” és „követel” rovataiban 33568 ft. 48 kr.; végre a pénztári forgalom „bevétel” és „kiadás” rovataiban 1237449 ft. 56 kr. van feltüntetve. — *A komáromi keresk. és ipar-hitelintézet* II. üzletvi zárszáma: *Mérlegszámla 1874. évi december 31-én*: „Vagyon” és „teher”: 168982 ft. — *Veszteség- és nyereség-számla*: „Tartozik” — „követel”: 22427 ft. 22 kr. — *Pénztári forgalom*: „Bevétel” — „kiadás”: 1064262 ft. 96 kr.

Balesetek. Győri József molnársegéd e hó 24--25-ke közti éj-jelen több molnártársával a kávéházban mulatván, reggel hazamentében Veil József vendégloshoz is bement — a Duna-soron. Ott még két tálcósnyát megevett, s megfelelő adag italt vett magához, mire hirtelen rosszul lett, annyira hogy hazavittvén, meghalt. Öt gyermeke maradt. — E hó 25-én pedig Nyerges-Újfaluról egy *haszárt* hoztak be az itteni katonai kórházba. Négyen emelték ki, nagy népesödülés közt, az átkelő kompból, s egyelőre holtak tartották, de bevitetvén a szigeti révész-házba, magához jött. Nagy hűlés folytán dermedési állapotban volt, mely bajt még állomáshelyén kapta.

Házi mulatság. A mint tudomásunkra esett, folyó hó 20-án özvegy Csetke Mihályné asszonyasság vendégszerető házában, Győrben ideérkezett kedves rokonainak egyrészt, másrészt pedig a helybeli legbensőbb, családdhoz tartozó tagok öröme, kedélyes mulatság lett rögtönözve; — melyen a kedves háziasszonyasság páratlan szívéllyessége kitűnt, mely is képes volt az egész vendégkoszorút a jó zenész mellett reggelig ott tartani.

Beküldetett. Vettük Aigner Lajos kiadásában, Budapesten megjelenendő „Magyar könyvesház” című vállalat programját, mely 1875. apriltól fogva, 3-5 éves füzetekben, gyűjteményét hozandja a *régibb és újabb magyar és külföldi*, valamint *ó-kori* (hellen és római) jelesebb műveknek. Egyelőre 2 folyam (kötet), vagy 20 füzet jelent meg. Sajnáljuk, hogy helyünk kíméltége miatt a szép vállalat egész programját fel nem vehettük lapunkba. Ajánljuk azt t. olvasóink szíves figyelmébe.

Új zenemű. Táborosky és Parsch kiadásában legújabbán megjelent: „*Meter-Polka*” (gyors). Zongorára szerette ifj. Farbach Fülöp, kedvelt zeneiről. Ára 50 kr. Mint igen kedves dallamú táncdarabot ajánljuk a t. cz. közönség becses figyelmébe.

Komárom városában meghaltak 1875. évi február 20-24-ig: 20-án Janussek Katalin, 62 éves, kőműves özvegye, gumókórbán. 21-én Cseh Anna, 19 éves, szolgáló, hagymázban. 22-én Klein Salamon, 19 éves, foglalkozás nélkül, gumókórbán. 23-án Czertner Gizella, 1 1/2 éves, es. k. törzsporkoláb leánya, sorvadásban. 23-án Löwinger Johanna, 19 éves, kereskedő felesége, rángó göresben. 23-án Rákoczy Izabella, 20 éves, hivatalnok leánya, hagymázban. 24-én Magyar Julianna, 60 éves, napszámos felesége, hagymázban.

Egyveleg.

Mit tegyünk leányainkkal? Egy emberbarát ekképen felel ezen kérdésre: Adjatok nekik jóra való iskolai nevelést. Tanítsátok meg őket tápláló ételt főzni. Tanítsátok meg mosni, vasalni, harisnyát bevarrni, gombot felvarrni, a maguk ruháját megkiszíni és tisztességes üngöket. Tanítsátok meg kenyeret sütni, és arra, hogy jó konyha mellett sokat megtakaríthatni a patikán. Magyarazzátok meg nekik, hogy egy forintban száz krajczár van, és hogy csak az gazdálkodik, a ki kevesebbet ad ki, mint bevesz, és hogy mindazok, kik ennél többet költenek, elszegényednek. Értessétek meg velök, hogy egy megfizetett karton-ruha szebben áll, mint az adósságra csináltatott selyem. Tanítsátok arra, hogy gömbölyű, teljes arez többet ér ötven aszkoros szépségnél. Tanítsátok meg őket jó erős cipőket hordani. Tanítsátok meg bevásárolni s utánaszámítani, valljon összevág-e a számla. Értessétek meg velök, hogy erős füzessel az isten képmását csak elronthatják. Tanítsátok egyszerű, egészséges jözan észre, önbizalomra, önszegélyre és munkásságra. Arra, hogy egy bőcsületes kézműves, ingüji- és kötényben, egy fillér nélkül is többet ér, mint egy egész tucazon gazdagon öltözött, előkelő naplopó. Kerti munkára s a természet örömeire. Tanítsátok, ha pénzetek van rá, zenére, festészetre és más művészetre is, de mindig megmondoljátok, hogy ezek csak mellékeltégek. Oktassátok őket arra, hogy a sétajárás jobb a sétakocsizásnál, és hogy a mezei virágok igen szépek a figyelmes szemlélőnek. Tanítsátok őket minden látszatot megvetni és arra, hogy ha az ember igen-t vagy nem-et mond, azt úgy érezze is. Tanítsátok arra, hogy a házasság szerencsése a férjnek sem külső szépségétől, sem pénztől nem függ, hanem jellemétől. Ha őket erre megtanítottátok s megértették, adjátok, ha idejök eljön, bizvást férjhez; egyebekben maguk is boldogulni fognak.

A sátni leányai. Ily című női egyletnek jött mostanában a párisi rendőrség nyomára, mely nimek sem volt annyira híjjával, mint épen a valódi nőiességnek, és melynek célja, cziméhez méltóan, igazán sátni volt. — Egy kiváló szépségű ifjú hölgy, vidéki gazdag kereskedőnek egyetlen leánya, ki már jegyben volt egy fiatal orvossal, beleszeretett egy színésze és — házassági ígérete folytán — vele meg is szökött. Párisba érkezvén, a csábító a házassági ígéret betöltését addig halogatta, míg végre kegyetlen öszinteséggel bevallotta könnyelmű szeretőjének, hogy már ráunt. Hütlensége előbb majd megölte a leányt; de utóbb, hét hónapig tartott agylázból felgyógyulván, hűtlen kedvese helyett, az egész férfinem ellen boszút esküdött. Szövetkezett több vele egyenlő sorshán részesült, hasonló szépségű és daemoni ravaszágú nővel, kik ünnepeles esküt tőnek együtt, hogy minden férfit, kit hálójukba keríthetnek, tönkre tesznek. Egy év alatt mindegyikük legalább egy gazdag szeretőt fosztott ki, kiknek ketteje golyót röpített agyába. Egy másik nagy váltóhamisítást követett el, és most börtönben ül. Egy Algírba, más kettő pedig, nagy adós-

ságok hátrahagyásával, Amerikába szökött. Így jártak csakhamar a „bukott hősök” utódai is, mert a satanellák úgy bántak velök, mint a pók a hálójába került légygyel. És ezen teremtések szépségök és öltözékeikbeni eleganciájuk miatt közbámulat tárgyai voltak. Állítólag a tőzsdén is játszottak, közös terv szerént és nagy nyereséggel; a pénz, mit áldozataiktól kicsaltak, nyújtott nekik reá módot. Jelenben ezen „hölgyek” rendőri okoknál fogva, tanácsosnak tartották Párist odahagyni. Meglehet, hogy legközelebb Londonban, Rómában, Bécsben, Berlinben, vagy Sz.-Pétervárott akadandunk munkásságuk nyomába. — Tehát csak erős szív! uraim. Szeressétek a fortély helyett az ártatlanságot — az nem veszedelmes.

Hangok a népből.

Tiszteljük a városi rendőrséget! Az ókorban nem várták úgy a messiást, mint mi az 1875-ik évi bójtót, vagy inkább az olyan régen vajudott és végre megszületett „Komárom” című helyi közlőnyt; ebben legalább eltérfelelhetjük, kinek a tyúkjá hányat és mekkorát tojik.

Ezelőtt néhány évvel trüsszögtünk, zúgolódtunk a rendetlenség ellen, irkáltunk-firkáltunk; de nem használt semmit. Később azon gondolatra jöttünk, hogy hiszen van a mi utcánkban egypár fiskális is. Az egyikhez elmentünk; tudta ő is, mi a bajunk; de röviden azt felelte: Édes gyermekeim, az egyik fülemre úgyis nagy szót hallok, a másikra pedig ráfekszem szombat estve. Távozás közben egyikünk azt jegyezte meg, hogy meg kellene kenni, majd akkor írma instancziát. — Elmentünk a másikhoz. Az hasonló röviden így felelt: Éjjél előtt úgyis ritkán megyek haza, éjjél után meg elalszom, ha akármit lárnáznak is.

Hát mit csináljunk? No csak hallgassuk továbbra is ágyunkban, a sok forgástól összehajlott szalmán, a fekete sereg (notabene 13-ik banda) irtalmatlan zúgását.

Nem tudom, városunk más részeiben is tartatnak-e ilyen köznyelven u. n. „*marha-csásárok*,” mint a mi utcánkban, a „Komló”-hoz címzett vendéglobon, rendszeren hajnalig, még pedig lárna és nagy pörrel befejezve. Ezek azután a „*zártkörű*” táncvígalmak!

Zártkörű? Csak meg kell nézni, mily zártkörű? A sajtár-mesterek, kik egész héten nem szabadulhatnak a piacról, részes asszonyaiktól, alig várják a szombat estvét. Gyerünk a „Komló”-ba, ott lesz ennek-amanak a „tejes” úrnak a kocsisa, meg néhány szekeres-gazdalegény (pedig csak egy-lyvas fiakker), majd jól mulassunk, — hallottam a Duna mellett a vízethordó hölgyektől, a mint a hídfőnél értekezést tartottak.

Vagy ha egy öt éven át öltögetett eszmadia-inas felszabadult, fejéhez nyomta a majster a vette-fát, egy nagy díkező tartása mellett, leoldotta előle a vászonból készült bőr-kötényt: bezzeg lett estve nagy hűhő a „Komló”-nál.

Tudva lévő dolog az is, hogy ilyen rövid mándlis egyének a hosszú-mándlis bőrből szíjjat készítenének; ellenben a hosszú-lajbis a rövid lajbist eke elejbe szeretné fogni, annyira szenvedhetik egymást, ha mindjárt első unokatestvérek is! És mi lesz ebből? Éjjélig csak farkas-szemét néznek, hanem azután, mikor már egy kis kurázsit beszédtek, lehet látni, miként röpítik egymást ki a „Komló”-ból, úgy, hogy áttellenben Nagy János urat sokszor feljlesztik a kapuja zuhogatásával. Siet kinézni, micsoda vad állatok járnak itt? Hát biz csak egy borban boldogult mezelen-képi eszmadia-segéd, ki őszintén vallja, hogy kidobták. . . . Szép álmokat. Nagy János uram! Látja, erről a mi rendőrségünk mitsem tud; mert azt az egy szem szerencsétlen hajdút leszopatják és leültetik egy sarokba; ül le, majd vigyázok reád. . . . Örül, hogy békével hagyják bölintgatni.

De menjünk tovább. Nyári időben, mikor egy baka egy csillagot kapott (posztóhó), vagy egy helyett kettőt, generális ivást csaptak, nagy verekedés közt, úgy, hogy éjjél után 2 óra tájban édes álmaiban szendergő doctorunkat is felverték, segítségért kiabálva. Szegény jó szívű doctor úr hamarjában kapta az érvágót, s csak ott künn látta, hogy nem érvágóra volt szükség, hanem egy szerencsétlen fejét kellett befűlteni.

Hyen rendetlenségekről a mi rendőrségünk — úgy látszik — mitsem tud. Jöme csak valamelyik kapitány uram utcánkba lakni. Hisz a lakások ugysem drágák; mert elvesztették értékeket az efféle sok rendetlenség miatt.

Utóljára hajnal felé, vagy jobban mondva, mikor már egy csepp nyugalmat a sokat forgolódt test találhatna, akkor jön a Peró-dombi, pihogó-utcai fekete sereg. Csak nálunk is *pihogócnék*; hanem káromkodnak, kajdásznak; a hol még utcai lámpás pislog, hangosan osztják keservesen keresett filléreiket. Addig osztóznak, míg végre a nagy lármára egy előhási tüzes gazda-forma, két fekete fogdmeg-jával, szétkergeti őket. Ki jobbra, ki balra fut, ezifra átkok osztogatása mellett. Ekkor lehet ám hallani, milyen kórság törje ki a gazdátat. . . . Azután csak elballagnak az ispotály-utca felé, a hol a rendőrfőnök lakik; itt azután rákiált az öreg Csóka seregére: „Már most esitt, mert tudjátok, hogy holnap a lábatok fejére lép a kis kapitány.” Nem értem ám a Kiss Zsigmond alkapitány urat, mert az bizony nem bánja, akár mint lárnáznak is a mi-félék; hanem az az alacsony főkapitányt. És így esendessé lesz abban az utcában. A hányszor ezt tapasztalom, mindig azon közmondás jut eszembe, hogy a ki a tüzhöz közel lakik, melegszik. Mindezekért tiszteljük a rendőri hivatalt! Tudja meg, hogy ilyen népes utca, mint a miénk, több figyelmet érdemelne.

Egy csapó-utcai polgár.

Szerkesztői üzenetek.

Ruder Vince úrnak Vácson. A küldött cikk közlését jövő számunkban megkezdendük. Gyakrabbi közleményeit is szívesen vesszük gazdasági rovataink számára.

Berger Henrik úrnak Budapesten. Közleményeit máskor is örömelet elfogadjuk.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Jókay Lajos.

H I R D E T É S E K.

JELINEK FERENCZ,
vaskereskedő,
Komáromban, révutczában, ajánlja nagy választékú
angol koresolya-raktárát
páronként
2 fttól — 6 fttig, amerikai
Hallfax-félék 9 fttig.
Kívánatra mérsékelt összegért koresolyák ki is kölcsönözhetnek.

Állomáskeresőket
a kereskedelmi, gazdasági, valamint minden más szakban, évek óta fenálló közvetítő-intézetünk a bel- és külföldön előnyösen elhelyez
„GERMANIA“ Boroszlóban (Poroszország),
Reuschestrassé 52. sz.
Helytadók nem fizetnek.

Solényi Frigyes,
1. tó-utca 1343. sz. a.
a királyné ő Felsége
legmagasb személyes jelenlétében, Godollón tartott ebkiállításon 20 frankos aranyat nyert Flóra nevű cseh vizsláját és három kitanított kutykét eladásra ajánlja.

Eiismert tény,
hogy Rix Vilhelmina asszony. — orvos-
segélynek (Bécsben, Stadt, Adlergasse
12., saját házában) **csoda-pasztája**
széplőt, májfoltokat, porseneket, bőrfoltokat, bőrathákat, ripasot, himlőhelyt,
ráncokat, az orrvörhenyt és egyáltalán az arczon vagy testen levő bármilyen tisztáltságot mindenképpen eltávolítja, s írásban kezeskedik. Egy üveg csoda-pasztájának ára, használati utasítással együtt 1 ft. 50 kr., mely összeg akadálytalanul visszafizetetik, ha a paszta nem használ.
Küldemények utánvétel.
Rix Vilhelmina.

Siegler Károlyné
könyvnyomdájába
két tanonc
vétetik föl.

Küldje
ön név- és lakezimét az első és legnagyobb 27 kros **Bazarba Au Bon Marché,** Bécs, Adlergasse 12. sz., és a 27 kros árú jól egybeállított példány-gyűjteményét díj- és bérmentesen veendő. Minden megrendelés hűen, lelkiismeretesen és pontosan teljesítettik.

== Valódi ==
WILHELM-féle
köszvény- és eszüellenes
vértisztító-thea
(vértisztító a köszvény és csüz ellen)
az egyetlen
fogatos vértisztítószer,
mely
„EUROPA“ legelső orvosi tekintélyei által ajánlatott és
legjobb sikerrel alkalmaztatott.

Ars. k. udv. iradók 1858. decz. 7. költ. határozata által engedélyezve.
Hamisítás ellen a v. k. Felső Legmagasb Szabadság Állam Bizottsága, Bécs, 1871. márcs. 28.

Ezen thea az egész szervezetet tisztítja; átjárja, mint semmi egyéb szer, az egész test részét s helyő használat által minden lerakódott tisztátalan köranyagot eltávolít; ezen hatása egyszerűen tarló.

Alapos gyógyulást biztosít köszvényben, eszüben, szűles folytoni lábládagatokban és idült makacs bajokban, folyton évesedő sebeknél, valamint minden nem- és bőrkülső betegségeken, porsenek ellen, akár a testen, akár arczon, somor és lupasnyves dagatok ellen.

Különösen kedvező eredményt mutatott fel ezen thea a ma- és lép-ládagatoknál, hasonlóan aranyeres állapotokban, sárgaságban, erős ideg-, izom- és csuklófájdalmak, úgy a gyomorban nyomasok, szelek, altesti dugulások, vizeleti bajok, magulások, férfi-gyengeség és női folyás ellen stb.

Fájások, mint gerveybajok, mirigydagat, tartós theaivás folyton gyorsan és alappon-gyógyítatnak, mivel enyhe, oldó és víz-lethető szer.

Számos bizonyítványok, elismerés- és dícsérőiratok, melyek kívánatra díjmentesen megküldetnek, igazságúban bizonyítják a fentelbi állításokat.

A mondottak igazolására a következő elismerő-leveleket közöljük:
Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak Neunkirchben, Kladno, Prága mellett (Csehország) 1871. szept. 4.

Az ön Wilhelm-féle köszvény- és eszüellenes vértisztító-theáját egyidejű élvezetű, indítatva érzem magamat, hogy jó hatással emek köszönetet mondjak. Tisztelettel
Geber Béla, búrúr.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak Neunkirchben, Grünhauerpölze (Böhlövönnyé) n. p. Daruvár.
Ujlag felkértem ont, hogy egy lábával az ön eszü- és köszvényellenes vértisztító-theájából utányvétel, alábbi cím alatt, milhamarabb küldeni sziveskedjek. Hatása még lupasnyvi eredetű bőrbetegségknél is kitűnő.
Molich József, korületi orvos.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak Neunkirchben, Nürnberg, 1871. szept. 22.
Miatan egy becsü barátomtól az ön kitűnő theájáról hallottam, megkértem, hogy számomra egy kotegesével szerezzem, melyet az utolsó adagig felhasználom, és azzal már is igen meg vagyok elégedve; miután már hosszabb évek óta gyomorban szenvedek, a gyógyhatást meg folytató akarom, kérek amallfogva magamnak négy kotegesét küldetni. Tisztelettel
Deiner Andrá,
kapitány a nürnbergi Laufferthornal.

Óvas a hamisítás és ámitás ellen.
A valódi Wilhelm-féle eszü- és köszvényellenes vértisztító-thea-gyárakból Neunkirchben, Bécs mellett, vagy az általában a lábládagokban megnevezett raktárakban kapható.
Egy kotegése ára 8 adagra osztva, orvosi utasítás nyomán készíthető, különféle nyelvkeni használati utasítással 1 ft. 50 kr. helyeg- és csomagolásért külön 10 kr.
A v. k. közönség kenyelmére a valódi Wilhelm-féle köszvény- és eszüellenes vértisztító-thea kapható.
Komáromban: Bellon A. faszékes-kereskedésben. **Ersékújváron:** Gondogner Ignácznál. **Pestén:** Turók József gyógyszerárban. **Pozsonyban:** Pisztorv Bodog gyógyszerárban. **Győrött:** Némethy Pál gyógyszerárban.

Csak 7 ft. 50 krajczárért.
Ezt hallani, látni — és bámulni kell!
Egy valódi angol britannica-alpaccra ezüst asztali készlet, melyet némely háztartásban az egészségélen packfong-kamalak helyébe lehetne alkalmazni, és mely a következő 53, valóban praktikus, elpusztíthatatlan darabból áll. Britannica-alpaccra az egyetlen fém, a mely mindig ezüstfehér marad. A készlet a következőkből áll:
Az egész csak 7 ft. 50 krajczárért.
12 db. nehéz evő-kanál,
12 db. nehéz kávé-kanál,
12 db. asztali villa,
12 db. asztali kés,
1 db. tej-zedő-kanal, nehéz,
1 db. leves-zedő kanál, nehéz,
1 db. valódi china-ezüst ezükor-hintő,
1 db. valódi china-ezüst ezükor-csipetítő,
2 db. china-ezüst gyertya-tartó,
2 db. china-ezüst tojás-tartó,
1 db. thea-szűrő, china-ezüstből.

Ezen 55 tárgy együtt véve csak 7 ft 50 krba kerül AU BON MARCHE china-ezüst kereskedőnél Bécsben, I., Adlergasse 12, I. emelet.
Nyilvános köszönetre és őszinte ajánlásra készlet egy meglehetősen nagy **ternó-nyeremény,** melyet a lattólan **ORLIČÉ R. szántan tudnának,** (Berlin, Wilhelmstrasse 125. sz.) játékasításai nyomán nyertem.
Luz. Veith Franziska.

Eladó házak.
Alábbított vételre ajánlja a gondai soron levő, korábban Szili-féle, és „Felsziget“ nevű házak; továbbá rév-utcai házában egy nagy szekeret, kukorica-morzsolót, galupadót, esztergalt, többféle malomreszket és bogvar-szerszámokat.
Neubrandt Pálné.

JELINEK J. KÁVÉHÁZÁBAN
ma és minden vasárnap
ZENEESTÉLY
tartatik
a helybeli zenekarok által felváltva.

Hiszek János
cipésmester
Komáromban, rácz-utca Uvegés-féle házában,
ajánlja magát mindennemű
férfi-, nő- és gyermek-lábbelik készítésére
a legújanyosh áron.
Ajánlja egyuttal az egyedül nála kapható n. n. általános bőrmázat (Universal-Lederfett), mely mindennemű bőrhöz alkalmas, utóbbinak tartósságot kölcsönöz, a bőrt puhán tartja és egyszerűs mind vízhatlanná teszi.
Szántén nála valódi párisi fénymaz is kapható, mely a bőrnek nem ártalmas.

HIRDETMÉNY.
Özv. Faragó Sámuelnek a csapó-utczában levő 517. sz. háza, mely 5 szobából, 3 konyhából, egy falkamra, piucze, 1 faskamrából áll, terjedelmes udvar és kerttel, minden órában eladó, vagy bérbé adandó.
Bővebben értekezhetni a Vág-hídtuczában, 1337. számú háznál, Galambos Lajos lakatos-mesternél.

Siegler Károlyné nyomdaja. Komárom, megye-utca 355. sz. a.